

Оксана МКРТІЧЯН,

orcid.org/0000-0003-4962-3631

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії і технологій дошкільної освіти та мистецьких дисциплін

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(Харків, Україна) mkrtychan79@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

На сучасному етапі модернізації системи дошкільної освіти проходять оновлення, а провідну роль у процесі перетворень відіграють педагогічні колективи. Від умов, у яких працює вихователь, залежить його професійна діяльність, але визначальною є особиста готовність фахівця до такого виду діяльності. У статті розглядаються основні підходи до дослідження проблеми готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності. Автором доведено, що в науково-педагогічній літературі досить поширене розуміння готовності, яке є запорукою успішної професійної діяльності майбутнього вихователя. Мета статті – на основі аналізу науково-педагогічних джерел визначити суть поняття «готовність майбутніх вихователів до професійної діяльності в закладах дошкільної освіти», охарактеризувати компоненти готовності майбутніх фахівців у професійній діяльності в закладах дошкільної освіти. У процесі дослідження використано такі методи: аналіз, порівняння, узагальнення для вивчення наукової літератури з окресленої проблеми, що дозволило визначити суть та компоненти готовності майбутнього вихователя до професійної діяльності в закладах дошкільної освіти. У психологічних дослідженнях доведено, що готовність до певного виду діяльності залежить від індивідуальних особливостей особистості. На основі проведеного наукового аналізу педагогічної літератури визначено суть поняття «готовність майбутніх вихователів до професійної діяльності в закладах дошкільної освіти» як результат процесу підготовки майбутніх вихователів, що складається з теоретичних знань, умінь, позитивного ставлення до професії, фахової компетентності здобувача освіти. Серед компонентів готовності визначаємо: мотиваційний (ставлення до майбутньої професії), когнітивний (сукупність знань з обраного фаху) і діяльнісний (набуті вміння та навички).

Ключові слова: *майбутній вихователь, готовність до професійної педагогічної діяльності, компоненти готовності, діти дошкільного віку.*

Oksana MKRTICHIAN,

orcid.org/0000-0003-4962-3631

Candidate of Pedagogical Sciences,

*Associate Professor at the Department of Theory and Technology of Preschool Education
and the Arts Disciplines*

H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

(Kharkiv, Ukraine) mkrtychan79@gmail.com

FORMATION OF READINESS OF FUTURE EDUCATORS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY AS A PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM

At the present stage of modernization, the preschool education system is being updated, and the leading role in the process of transformation is played by pedagogical teams. The professional activity of the educator depends on the conditions in which he or she works, but the personal readiness of the specialist for this type of activity is decisive. The article considers the main approaches to the study of the problem of readiness of future educators for their professional activity. The author proves that in the scientific and pedagogical literature there is a widespread understanding of "readiness", which is the key to successful professional activity of the future educator. The purpose of the article – to determine the essence of the concept of "readiness of future educators for professional activities in preschool education", based on the analysis of scientific and pedagogical sources, to characterize the components of readiness of future professionals in professional activities in preschool education. The following methods were used in the research process: analysis, comparison, generalization to study the scientific literature on the outlined problem, which allowed to determine the essence and components of the readiness of the future educator for professional activity in preschool education. Psychological research has shown that readiness for a certain type of activity depends on individual personality traits. Based on the scientific analysis of pedagogical literature, the essence of the concept «readiness of future educators

for professional activities in preschool education» as a result of the process of training future educators, consisting of theoretical knowledge, skills, positive attitude to the profession, professional competence of the student. Among the components of readiness, we define: motivational (attitude to the future profession), cognitive (set of knowledge in the chosen specialty) and activity (acquired skills).

Key words: *future educator; readiness for professional pedagogical activity; components of readiness, preschool children.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти гостро стоїть питання забезпечення закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) професійними педагогічними кадрами, які здатні ефективно вирішувати освітні завдання.

В основі освітньої роботи у ЗДО лежить гуманізація мети і принципів педагогічної роботи з дітьми. Якість дошкільної освіти визначається характером спілкування і взаємодії дорослого з дитиною.

Аналіз досліджень показує, що особливості взаємодії вихователя з дитиною впливають на психоемоційний і особистісний розвиток особистості (Л. Божович, Л. Виготський, А. Запорожець та інші); тип ставлення до вихованців і стиль керівництва ними визначають взаємини в дитячому колективі, його структуру, забезпечують стан задоволеності і психологічного комфорту дітей у ЗДО (Л. Башлакова, Н. Березовін та інші). Проведений аналіз наукової літератури та власний досвід дають підстави стверджувати, що соціальна значущість і затребуваність професії регламентують підвищені вимоги до вихователя, який працює з дитиною, а також низький рівень професійної готовності вихователів до взаємодії з дітьми. І тому постає проблема щодо формування в майбутніх вихователів готовності до взаємодії з дітьми як умови ефективного здійснення навчально-виховного процесу, підвищення їхньої професійної майстерності, гуманізації та взаємодії з дітьми, батьками та колегами.

Проблема формування професійної готовності майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми є важливим завданням і складовою частиною професійно-педагогічної освіти, одним із головних засобів якого є опанування студентами елементів особистісно орієнтованих педагогічних технологій, передбачає уточнення суті понять «готовність», «готовність до професійної діяльності» та визначення їхніх структурних компонентів.

Мета статті – на основі аналізу науково-педагогічних джерел визначити суть поняття «готовність майбутніх вихователів до професійної діяльності в закладах дошкільної освіти», охарактеризувати компоненти готовності майбутніх фахівців у професійній діяльності в закладах дошкільної освіти.

Для досягнення поставленої мети використовували такі *методи* наукового дослідження, як: аналіз, зіставлення, узагальнення для вивчення наукової літератури з окресленої проблеми, що дозволило визначити суть і особливості готовності майбутніх вихователів у сучасних умовах, зазначити її компоненти.

Виклад основного матеріалу. З початку ХХ ст. проблема готовності до діяльності стала предметом досліджень фізіологів, психологів і педагогів, серед яких: І. Павлов (теорія рефлексів), Д. Узнадзе (теорія настанови), П. Анохін, Н. Бернштейн, М. Левітов, О. Лурія, О. Ухтомський (фізіологічні, нейрофізіологічні, психологічні механізми регуляції і саморегуляції поведінки людини).

Доцільно відзначити, що у психологічній науці поняття «готовність» означає усвідомлені готовності особистості для оцінок ситуації та поведінки, зумовлені попереднім досвідом.

Готовність, як зазначає М. Левітов, розуміється як стан, який залежить від індивідуальних особливостей особистості, тобто як характеристика її психічної діяльності упродовж певного періоду часу, що відображає перебіг психічних процесів залежно від предметів і явищ, попереднього стану та психічних властивостей особистості. Учений розрізняє тривалу й тимчасову готовність фахівця (Левітов, 1964: 221).

Отже, якщо характеризувати готовність із психологічного погляду, варто зазначити, що її сформованість до певного виду діяльності залежить від індивідуальних особливостей особистості.

Згідно з дослідженнями учених в педагогічній теорії, готовність – це системне утворення, що містить такі компоненти: мотиваційний, організаційний, діяльнісний, контрольний, з певним рівнем знань, умінь, навичок і розвитку особистісних якостей. Так, мотиваційний компонент передбачає захопленість професією, бажання реалізуватися, спрямованість на саморозвиток і самовдосконалення; організаційний передбачає визначення обсягу виконуваної роботи, визначення етапів роботи, постановку мети та завдання на кожному етапі діяльності, розподіл часу під час виконання завдання, організації робочого простору, високий рівень самоврядування; діяльнісний компонент полягає в розвитку здатності до аналізу, синтезу, порівняння, абстракції, узагальнення; роботі з

інформацією як у психолого-педагогічному, так і у природно-науковому середовищі, умінні швидко переключатися з одного виду роботи на інший; передбачає вміння виконувати завдання різних рівнів складності: репродуктивного, реконструктивного, креативного; контрольний – критичність до дій і вмінь, здатність оцінювати якість як кінцевого продукту, так і окремих етапів самостійної роботи, сформованість вольових якостей: наполегливості, самовладання.

Отже, підготовка майбутнього фахівця в умовах вищої освіти – складний процес, що характеризується тенденцією переходу від навчально-дисциплінарної до особистісної парадигми психолого-педагогічної діяльності, орієнтованої на розвиток особистісних функцій студентів як суб'єктів освітнього процесу, їхнього самовизначення щодо суті, цінностей, змісту освіти та діяльності.

Нині перед системою вищої освіти стоїть завдання підготовки фахівців, здатних швидко адаптуватися до постійно мінливих вимог освітнього процесу, стійко орієнтованих на компетентне вирішення завдань, а також здатних здійснювати в рамках даної професійної діяльності саморегуляцію й саморозвиток. Тому в науковій літературі все частіше ставиться питання про готовність студентів ЗВО до майбутньої професійної діяльності, зокрема до роботи в закладах дошкільної освіти.

Так, за даними дослідження Г. Борин, готовність майбутнього фахівця до взаємодії з батьками дошкільників виступає інтегративною якістю особистості, яка забезпечує певний результат взаємодії. Динамічну структуру цього утворення становлять такі компоненти: мотиваційно-особистісний, який передбачає наявність у майбутнього вихователя внутрішньої мотивації та готовності до взаємодії з батьками, а також бажання вдосконалювати свої знання й уміння з використанням різних форм, методів та прийомів; ціннісно-орієнтаційний, інтелектуально-змістовий, що включає в себе здатність до засвоєння системи методологічних і теоретико-методичних знань про основи взаємодії майбутнього вихователя з батьками, організаційно-діяльнісний (використання педагогічно доцільних форм, методів та прийомів взаємодії з батьками, здатність швидко адаптуватися в соціально-виховному середовищі закладу дошкільної освіти) (Борин, 2009).

На думку Е. Бахіча, готовність до роботи з дошкільнятами у ЗДО є новоутворенням у структурі особистості в контексті полікультурного середовища. Вона виступає чинником, що інте-

грує й регулює прояви активності майбутніх вихователів, стосунків між ними й учасниками освітнього процесу, передбачає наявність у них системи відповідних знань, умінь, практики вирішення виховних і розвивальних завдань у полікультурному середовищі ЗДО в рамках певної вікової групи дітей, а також співпраці із представниками інших національностей та культур.

Дослідник виокремлює кілька компонентів готовності до діяльності:

а) когнітивний – проявляється в усвідомленні багатомірності реальності, різноманітності сприйняття навколишнього середовища, визнанні більшої кількості індивідуальних інтерпретацій щодо картини світу;

б) емоційний – позитивне ставлення до різноманітних індивідуальних проявів інших, прояв спільності з партнером у поглядах і позиціях, подолання розбіжностей і нетерпимості один до одного;

в) до діяльнісного компонента належать певні вміння майбутніх фахівців щодо налагодження стосунків з іншими людьми, а саме: обстоювання власної позиції, толерантного ставлення до думок і оцінок інших людей, узгодження позицій партнерів, досягнення компромісів.

Автор зауважує, що готовність у кожному своєму компоненті досягає різних ступенів прояву, як-от: низький (студент не може самостійно здійснювати професійну діяльність, не розвинені толерантність і емпатія, інтерес проявляється згідно з конкретною ситуацією), середній (діяльність вихователя не виходить за рамки опанування навчального матеріалу, прояв інтересу до питань полікультурного виховання), високий (вирішення стандартних і нестандартних завдань полікультурного виховання, толерантність і емпатійність – основа професійної діяльності майбутнього фахівця) (Бахіча, 2011).

Згідно з положенням О. Вашак, готовність виражається в набутті майбутніми вихователями еколого- й етнопедагогічних компетенцій. Дослідник також виділяє структурні компоненти готовності, як-от: поєднання мети (готовність майбутніх спеціалістів до екологічного виховання дошкільників) та завдань щодо формування професійних компетенцій майбутніх фахівців ЗДО визначається цільовим компонентом; за допомогою інформації щодо питань з екологічного виховання дітей, різноманітності форм і методів навчання у ЗВО викликає інтерес у студентів до діяльності з дошкільниками – стимуляційно-мотиваційний компонент; розробленням спекурсів та доповненням базових дисциплін оха-

ракетизовано змістовий компонент; поєднання лекційних, практичних занять, реалізація творчих проєктів на основі екологічної освіти дошкільнят визначають процесуальний компонент; контрольно-регулятивний компонент об'єднує систематичний контроль у процесі вирішення завдань і зворотній зв'язок; оцінювально-результативний компонент передбачає оцінювання викладачем і оцінювання студентами своїх навчальних досягнень для покращення результатів та поглиблення знань (Вашак, 2010).

К. Віттенберг визначає готовність майбутнього фахівця до навчання дітей іноземної мови як комплекс сформованих особистісних рис, професійних умінь та навичок, а також особливий психофізіологічний стан, що дозволяє успішно і самостійно здійснювати професійну діяльність. Також автором визначено зміст окремих її компонентів: мотиваційного, змістового, емоційно-вольового й оцінного, які було покладено в основу визначення критеріїв готовності майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку та до навчання їх іноземної мови (Віттенберг, 2010).

На думку Л. Галаманжук, готовність майбутніх вихователів до комплексного використання творів пластичного мистецтва містить такі компоненти, як: мотиваційний – активізація стійкого інтересу до навчання, творче використання набутих знань, бажання досягти професійного росту в зазначеній діяльності; змістовий – формування знань щодо опанування навчального матеріалу та створення сприятливого інформаційного середовища; процесуальний компонент – компетентність майбутніх фахівців в аналізі змісту навчальних програм, результатів освітньої діяльності, виборі й використанні творів світового пластичного мистецтва на заняттях з образотворчого мистецтва, праці, конструювання (Галаманжук, 2007).

Г. Грама поняття «готовність» розглядає як результат підготовки майбутніх фахівців у ЗВО до професійно-педагогічної діяльності з урахуванням ступеня їхньої підготовленості з математики та схильність вихователя до сприйняття майбутньої діяльності в математичній підготовці дітей, що відбивається у явищах і їх відношеннях засобами математичної мови та діяльності. Готовність забезпечує майбутньому спеціалісту виконання математичної діяльності й ефективно її використання в освітньому процесі дошкільнят.

Учений запропонував таку структуру у вигляді компонентів готовності: когнітивний – включає базові математичні знання, розуміння змісту ключових програмних математичних понять та математичного мовлення; операційно-технологіч-

ний – планування математичної діяльності дітей, розроблення та використання нових форм, методів і засобів у методику формування елементарних математичних понять; мотиваційно-оцінювальний – практичне використання знань, умінь і навичок із методики формування елементарних математичних уявлень (Грама, 2010).

С. Дяченко наголошує на тому, що готовність майбутніх фахівців до діяльності у ЗДО – це сформована сукупність знань і вмінь у галузі комп'ютерних технологій, володіння у процесі навчання дошкільників програмно-педагогічними засобами навчання.

Готовність здобувача до розвитку дітей засобами комп'ютерної грамотності розглядається як результат фахової підготовки, що забезпечує здатність спеціалістів вирішувати професійні інформаційно-технологічні завдання, які відповідають специфіці роботи вихователя, а саме: розуміння суті комп'ютерної грамотності та використання основ програмування в інформаційному середовищі, виконання технічних операцій.

Сформованість складників готовності майбутнього фахівця, на думку С. Дяченко, визначається системою критеріїв: мотиваційного (активне застосування інноваційних технологій, зокрема ІКТ, у роботі з дошкільниками з урахуванням їхнього здоров'язбережувального потенціалу; прагнення до самовдосконалення), когнітивного (аналіз і оцінювання педагогічної системи в умовах ІКТ навчання), інформаційно-технічного (проєктування змісту та структури інформаційно-технологічної діяльності; уміння виконувати контрольно-технічні операції) (Дяченко, 2009).

У процесі вивчення особливостей організації та керівництва рольовою діяльністю дітей дошкільного віку Н. Захарасевич зазначає, що готовність вихователя є результатом спеціально організованої фахової підготовки, яка проявляється в мотиваційно-цільовому (настанова на потребу у збагаченні теоретичних знань, позитивна внутрішня мотивація професійної діяльності), когнітивному (інформованість, визначення значущості розвитку рольової діяльності дітей, опанування базових фахових знань), діяльнісному (використання в освітньому процесі знань із педагогіки, психології, фахових методик) та рефлексивному (самоаналіз, самооцінка, саморозвиток) компонентах (Захарасевич, 2018).

Дослідниця С. Петренко зазначає, що професійна готовність вихователя до формування рухових умінь і навичок дітей становить сукупність педагогічних умінь і залежить значною мірою від спрямованості вихователя, його фахових

знань, також визначено критерії готовності студентів: мотиваційний, теоретичний, діяльнісний (Петренко, 2007).

У результаті дослідження особливостей готовності майбутніх фахівців у галузі конструктивної діяльності дітей О. Попович констатує, що готовність – це взаємозв'язок фахових компетенцій студента, а саме: проведення аналізу зразків просторових рішень; планування етапів конструювання, прогноз результатів, виявлення залежності конструктивних властивостей деталей від їхніх форм; дослідження способів поєднання окремих частин та пристосовування їх для потреб гри. Ученим виділено мотиваційно-орієнтаційний, який визначає ставлення вихователя до освітньої діяльності дітей, змістово-операційний, оцінювально-рефлексійний компоненти готовності.

Отже, майбутньому вихователю необхідно вміти створити умови з організації занять із конструювання, вміло керувати конструктивними діями дошкільнят, використовувати різноманітні форми навчання, з урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей (Попович, 2017).

Т. Філімонова досліджує педагогічне обґрунтування стану сформованості фахової компетентності майбутніх фахівців у галузі патріотичного виховання та зазначає актуальність питань готовності студентів до патріотичного виховання дітей, які зумовлені необхідністю підняти на більш високий і якісно новий рівень освітній процес у ЗДО, зробити виховання патріотизму невід'ємною його частиною. Успішна реалізація цілей і завдань патріотичного виховання молодого покоління в сучасних умовах багато в чому залежить від професіоналізму фахівців. Тому діяльність сучасного вихователя полягає насамперед у вихованні в дитині любові й шанобливого ставлення до країни, народу, рідної мови, національної культури, національних традицій і звичаїв. Дослідницею зазначено наявність у структурі готовності когнітивного, мотиваційно-ціннісного та діяльнісного компонентів (Філімонова, 2019).

Доцільно зазначити, що в дошкільному віці емоційна сфера є провідною у психічному розвитку особистості, під її впливом формуються вищі психічні функції поведінки. Тому розвиток емоційної сфери дітей дошкільного віку є актуальним педагогічним завданням, що вимагає від майбутніх вихователів готовності до його реалізації.

Принципова перебудова життя суспільства зумовлює зростання ролі виховання, духовно-моральної культури особистості вихователя, її важливого складника – музичної культури. Сучасна вища музично-педагогічна освіта також

перебуває у процесі пошуку нових орієнтирів, більш ефективних способів організації освітньої роботи. Необхідність постійного перетворення, моделювання, упровадження теоретичних і практичних новацій у діяльності майбутнього вихователя визначає багатофакторність підготовки студента. Передача духовного досвіду поколінь, сконцентрованого в музичному мистецтві, та розвиток на цій основі позитивних якостей особистості кожної дитини – одне з найголовніших завдань майбутнього фахівця.

Так, у своєму дослідженні Т. Танько розглядає готовність вихователів до музично-педагогічної роботи, яка являє собою складне багатифункціональне утворення, в основі якого – музично-теоретичні знання, ціннісні орієнтації та практичні вміння. Ціннісне ставлення до музичного мистецтва забезпечує вибір майбутнім фахівцем такої поведінки, яка відображає його гуманістичну спрямованість і музично-педагогічну компетентність. Автор зазначає, що процес формування музично-педагогічної компетентності вихователя є складним, динамічним, багатограним і багатофакторним, а саме: вивчення й аналіз музичних творів, використання в педагогічній діяльності знань із музичного мистецтва, удосконалення виконавських можливостей, розширення музичного світогляду (Танько, 2004).

І. Груздова розробила авторську концепцію формування готовності майбутніх спеціалістів до музично-педагогічної діяльності. Вона включила до структури готовності когнітивний, практичний і мотиваційний компоненти в контексті музично-естетичної складової частини. За словами автора, когнітивний компонент включає сукупність знань у галузі музичної естетики, діяльнісний – орієнтує на процес ознайомлення дітей із музичною культурою, а мотиваційний компонент підкреслює спрямованість фахівця бачити мистецтво, передавати емоції дітям (Груздова, 2011).

Отже, проведений аналіз науково-педагогічних джерел щодо визначення суті поняття «готовність майбутніх вихователів до професійної діяльності» підтверджує актуальність даного дослідження.

Висновки. У результаті розгляду базових понять дослідження було уточнено термінологічний апарат щодо вивчення суті досліджуваної проблеми. Готовність визначається як певний стан свідомості особистості, у контексті відповідних дій або підготовки до них, а також можливістю майбутньому фахівцю діяти на високому рівні як однією з умов швидкої адаптації до діяльності та професійного вдосконалення. Готовність визна-

чаємо як результат процесу підготовки майбутніх вихователів, що складається з теоретичних знань, умінь, позитивного ставлення до професії, фахової компетентності здобувача освіти. Серед компонентів готовності визначаємо: мотиваційний (ставлення до майбутньої професії), когнітивний

(сукупність знань з обраного фаху) і діяльнісний (набуті вміння та навички).

Перспективи подальших наукових розвідок спрямовуватимуться на обґрунтування комплексу методів та засобів формування готовності майбутніх вихователів до майбутньої професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бахіча Е. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до професійної діяльності в полікультурному середовищі Криму : автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.08. Одеса, 2011. 21 с.
2. Борин Г. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками дітей раннього віку : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Тернопіль, 2009. 20 с.
3. Вашак О. Підготовка майбутніх вихователів до екологічного виховання дошкільників на засадах етнопедagogіки : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2010. 22 с.
4. Віттенберг К. Підготовка майбутніх вихователів засобами інформаційно-комунікаційних технологій до навчання дітей іноземних мов : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2010. 23 с.
5. Галаманжук Л. Підготовка майбутніх дошкільних педагогів до комплексного використання творів пластичного мистецтва у вихованні старших дошкільників : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Тернопіль, 2007. 22 с.
6. Грама Г. Підготовка майбутніх вихователів до формування елементарних математичних уявлень у дошкільників : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Одеса, 2010. 20 с.
7. Груздова И. Полиаспектная подготовка современного педагога: монография. Теоретические предпосылки готовности будущего педагога к формированию основ музыкально-эстетической культуры у детей дошкольного возраста. Москва : Академия естествознания, 2011. 173 с.
8. Дяченко С. Підготовка майбутніх вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Луганськ, 2009. 20 с.
9. Захарасевич Н. Підготовка майбутніх вихователів до роліової діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Івано-Франківськ, 2018. 22 с.
10. Левитов Н. О психических состояниях человека. Москва : Просвещение, 1964. 264 с.
11. Петренко С. Підготовка майбутніх вихователів до формування у дітей дошкільного віку основних рухових умінь і навичок : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2007. 21 с.
12. Попович О. Підготовка майбутніх вихователів до організації конструктивної діяльності дітей дошкільного віку : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Тернопіль, 2017. 24 с.
13. Тянько Т. Теорія та практика музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів у педагогічних університетах : автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2004. 41 с.
14. Філімонова Т. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Кропивницький, 2019. 24 с.

REFERENCES

1. Bakhicha, E. E. Pidhotovka maibutnix vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv do profesiinoi diialnosti v polikulturalnomu seredovishchi Krymu [Training of future educators of preschool educational institutions for professional activity in the multicultural environment of Crimea] (Candidate's thesis). Odessa, 2011. 23 p. [in Ukrainian].
2. Boryn, H. V. Orhanizatsiyno-pedahohichni umovy pidhotovky maybutnix vykhovateliv do roboty z bat'kamy ditey rann'oho viku [Organizational and pedagogical conditions of preparation of future educators to work with parents of children of early age] (Candidate's thesis). Ternopil, 2009. 20 p. [in Ukrainian].
3. Vashak, O. O. Pidhotovka maibutnix vykhovateliv do ekolohichnoho vykhovannia doshkilnykiv na zasadakh etnopedagogiky [Training of future educators for ecological education of preschoolers on the basis of ethnopedagogy] (Candidate's thesis). Kyiv, 2010. 22 p. [in Ukrainian].
4. Vittenberh, K. Yu. (2010). Pidhotovka maibutnix vykhovateliv zasobamy informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii do navchannia ditei inozemnykh mov [Training of future educators by means of information and communication technologies for teaching children foreign languages] (Candidate's thesis). Vinnytsia, 2010. 23 p. [in Ukrainian].
5. Halamanzhuk, L. L. Pidhotovka maibutnix doshkilnykh pedahohiv do kompleksnoho vykorystannia tvoriv plastychnoho mystetstva u vykhovanni starshykh doshkilnykiv [Training of future preschool teachers for the integrated use of works of plastic art in the education of senior preschoolers] (Candidate's thesis). Ternopil, 2007. 22 p. [in Ukrainian].
6. Hrama, H. P. Pidhotovka maibutnix vykhovateliv do formuvannia elementarnykh matematychnykh uivlen u doshkilnykiv [Training of future educators for the formation of elementary mathematical concepts in preschoolers] (Candidate's thesis). Odessa, 2010. 23 p. [in Ukrainian].
7. Gruzdova, I. V. Poliaspektnaya podgotovka sovremennogo pedagoga: monografiya. Teoreticheskiye predposylki gotovnosti budushchego pedagoga k formirovaniyu osnov muzykal'no-esteticheskoy kul'tury u detey doshkol'nogo vozrasta. M. : Akademiya Yestestvoznaniya, 2011. 173 p. [in Russian].
8. Diachenko, S. V. Pidhotovka maibutnix vykhovateliv do formuvannia osnov kompiuternoї hramotnosti starshykh doshkilnykiv [Training of future educators for the formation of the basics of computer literacy of senior preschoolers] (Candidate's thesis). Luhansk, 2009. 23 p. [in Ukrainian].

9. Zakharasevych, N. V. Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do rolovoї diialnosti ditei u doshkilnykh navchalnykh zakladakh [Training of future educators for the role activities of children in preschool educational institutions] (Candidate's thesis). Ivano-Frankivsk, 2018. 22 p. [in Ukrainian].

10. Levitov, N. D. O psikhicheskikh sostoyaniyakh cheloveka [About mental states of a person] M.: Prosveshchenie, 1964. 264 p. [in Russian].

11. Petrenko, S. A. Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do formuvannia u ditei doshkilnoho viku osnovnykh rukhovykh umin i navychok [Training of future educators for the formation of basic motor skills in preschool children] (Candidate's thesis). Kyiv, 2007. 21 p. [in Ukrainian].

12. Popovych, O. M. Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do orhanizatsii konstruktivnoi diialnosti ditei doshkilnoho viku [Training of future educators for the organization of constructive activities of preschool children] (Candidate's thesis). Ternopil, 2017. 24 p. [in Ukrainian].

13. Tanko, T. P. Teoriia ta praktyka muzychno-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh zakladiv u pedahohichnykh universytetakh [Theory and practice of music-pedagogical training of future educators of preschool institutions in pedagogical universities] (Doctor's thesis). Kharkiv, 2004. 44 p. [in Ukrainian].

14. Filimonova, T. V. Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv do patriotychnoho vykhovannia ditei starshoho doshkilnoho viku [Training of future educators of preschool educational institutions for patriotic education of children of senior preschool age] (Candidate's thesis). Kropivnytskyi, 2019. 24 p. [in Ukrainian].